

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Kedd

47. szám.

Pest, majus 9. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságú iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapesten, házhoz hordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. szeptember végeig félévre: Budapesten 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhoz hordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest, majus 9.

Ha e jelen pillanatban Lajos Fülöp még a francia királyja volna. Ha Guizot volna miniszter, a kamrában pedig a conservatív párt, s a mindennapi béke emberei folyvást nagy többségben volnának.

Ha Németország, azután hogy a részekben Münchenben, Bécsben és Berlinben az absolutismus egymásután üttetett volna agyon, és nem állana az ország egy általános német republica küszöbén.

Ha Olaszországból, Milanóból s Velenczéből a drága osztrákot ebrúdon ki nem vetették volna.

Ha nem léteznék Lengyelország: az europai zsarnok politicának égbekiáltó büne.

És ha a szép Magyarországon semmi párt, semmi népfaj - különbség sem volna. Az austriai kormány jó meggyőződésből, s az igazság és nemzet jogok iránti pietásból engedett volna minket magára.

És ha nem léteznék az a statusadósság, melylyet a dícső német vér ömlésével is meg akarnak velünk fizettetni.

Polgártársak, ha mindezek így volnának, s e mellé még Magyarország lakosai csak pusztán sack figurák volnának, akkor . . .

Akkor a mostani magyar független ministeriumnál jobbat s derekabbat lehetlen volna képzelni.

Mint hogy azonban a körülmények egészen ellenkezőleg állanak, tessék a következményt kimondani.

Az, hogy a ministerium saját helyzetét, s a nagyszerű idöket, mellyben élünk mint fogja fel: az minden critican alól van.

Mi bátran és nyiltan kimondjuk, hogy azon lelketlen politikával, mellyet a ministerium követ, az ország bátorsága, a függetlenség s kivított jogok a legkomolyabban veszélyezve vannak.

A ministerium állása csak látszólag erős.

A mi ereje van, az nem másnak köszönhető, minthogy ministerek a hazában mint köztiszteletű hazafiak ismeretesek. Tekintélyök nagy és szétterjedt. Nevökhöz a rosz akarat gyanuja legtávolabbról sem férhet.

Azonban ezzel még nincs kimondva az, hogy kormány férfiak; legkevésbé pedig az, hogy politikájuk jelen criticus idökre üdvös-e vagy nem.

A ministerium megengedjük nagy tudomány, ügyességgel s előrelátással neki ül az országot reorganisálni.

Szép tőle. De eljárása hasonlít ahhoz, kinek éjjel feje fölébe gyujtják a házat, s a helyett, hogy felkapná magára a legmelegebb éji öltönyt, a toiletteasztal mellé ül, felfürtözteti haját s báliasan akar felöltözni.

Magyarország körös körül a határokon a leggyulekonyabb anyagokkal van körülveve. És az anyagba már több helyütt belekapott a tűz, s önök azt hiszik, hogy ez magától fog elaludni.

Mi naponként ismétljük ezt. — Attól félünk, hogy akkor fogják szavunkra mondani, hogy igazunk van, midön már késő lesz.

A ministerium nagy terhet vesz magára, midön arra épít, hogy ellene az elégedetlenség szava leginkább csak egy ifju párt soraiból emelkedik.

Na hiszen mikor a táblabírák fognak megmozdulni, akkor már vigan leszünk.

A magyar a háromszáz esztendő s elnyomatás után nagyon elszokott attól, hogy itthon saját körében egy középponti kormányt lásson. Valahogy olly szerencsétlen, hogy nem tud követelni.

Azért, hogy nem látta a kormányt, azt gondolja, hogy a dolgok a kormányban is amugy vármegyésen szoktak menni.

De azok, kik figyelemmel kísérik a külföldi kormányokat, különösen pedig kritikus idök alatt egészen másképen fognak gondolkozni.

A magyar ministerium a francia kormányhoz ollyan mint pislogó lámpa a fényes déli naphoz, ki kell mondanunk, erély s előrelátó intézkedések tekintetében utána állunk a zágrabi városi hatóságoknak.

A ministerek egyenként véve, jeles hazafiak, de midön tenni akarnak, a világ legbátortalanabb emberei.

A független ministeriumtól az országnak joga van sokat várni, a mienk ha remorquirozzák is, még sem akar mozdulni.

A ministeriumnak olly erélyes politicát kellene követni, hogy az a publicumot meglepje. Olly szellemi felsőséget kellene tanusitania, hogy arra a roszakaratuak leverettessenek, a tudatlanoknak felnyilják eszök, az éretlen lármázók pedig esekélységök érzetében kénytelenek legyenek szájokat befogni.

De itt semmi efféle nem történik. A ministerium politikájának védelmére ugy szólván még nem is jelentek meg cikkek.

Tán nem kapnak rá embert?

De hiszen a nemzeti gyűlés, ezen alvó orosz-lán, ha késő nem lesz, majd változtat a dolgon.

Országos macska zene.

Majus 9.

Tegnap este a régi kormány három illatos tulipánja nagy megtiszteltetésben részesült.

Az első Zicsi Ferencz, köztudomás szerint Magyarország legnépszerűtlenebb embere.

Metternich mindent, a mi csak a magyart bosszanthatta, ezen emberre bízott.

Helyettes lovászmester az 1844-diki országgyűlésen. E hivataláról az akkori országgyűlési ifjuság szerteszt az országban sok szép tempokat beszélhet. A főlovászmesterség Metternich alatt az osztrák kémrendszer filialis bureauja volt. Azután ő lett a tanulmányi ügyek commissarius. E hivatal egyenlőrangú volt egy jezsuita gvardiánsággal. Ő volt a fő fő censor, a gondolat és lélek elnyomó gépe. Ő volt, kire bizva volt, hogy a magyar irodalom meghamisitva juthasson a közönség elébe. Végre Zicsi volt a középponti vasut igazgatója, ő alatta jöttek be a sárga fekete kocsik.

E három kitünő érdemért, midön a ministerium öt ujabban olly kitünő helyre nevezte ki, csak megérdemelt egy kis tisztelgést.

Az est másik hőse: Nyéki Mihály volt, ki a nevelési osztályban lett főnökké. A ki Nyékivel éltében egyszer beszélt, a harmadik szóban észrevehette, hogy ex—eő nagysága az irodalom és nevelésről azt sem tudja, hogy minő fán terem.

A harmadik megtisztelt Duschek Ferencz.

Ki ez a Duschek Ferencz? Ki hallotta ennek a fiunak nevét is?

Ha megengedi az olvasó, ismertetésül néhány szót. —

Duschek Ferencz olly lappangó politicus volt, kinek neve sehol sem, de kezeinek minden nyomai mindenütt ott voltak, hol csak egy új rendszabály jött létre, melly a magyar kincstárt lassanként a szó teljes értelmében olly szivattyujává változtatta, melly Magyarország gazdagságát a külföldre szivárogtatá ki.

Egy frakkos jesuita, kamarai alelnök Wiener k.k. Staatsrätlicher geheimer Hofreferent. Wirker, companista, s egyike azoknak, kik a Metternichékkal egy tából, még pedig mag nélkül ettek a cseresznyét.

Mint kamarai alelnök kitűnő érdemeket szerzett magának, a magyar nemzetiség, nyelv, s a szolgálatban levő felvilágosodottabb s önmeggyőződésel bíró ifjak elnyomásában.

A belkezést egészen német lábra állítani volt élte főtörekvése, a jegyzőkönyveket már mind e nyelven vitette.

A Pest megyei utolsó követválasztás alkalmával ő szólította fel a tisztviselőket, hogy Kossuth ellen szavazzanak, e felszólítás pedig azon időben még parancs volt, mellynek teljesítésére kémei ügyeltek.

A kamara hivatali szolgálói (Amsdiener) közé magyarokat be nem vett, annyira, hogy jelenleg is alig van a több mint 30 egyén közt 3, ki magyarul tud.

Az alsóbb tisztek nyomoru fizetése javításának örökös ellene volt, mert azt tartá, hogy a szükségben élőt a fizetés javításának reménye szolgálja lelküvé teszi. Így tesz Advinent is, ki a nemes oroszánt kiéhezteté erejét és bátorságát kopálással megtöri, hogy engedelmessé, meghunyászkodottá tehesse.

Ez volt Duschek Ferencz kamarai alelnök, ki most.

Duschek F. állodalmi tanácsos és tiszteletbeli altábornok! Auch eine schöne Gegend!

Bizony mondom néktek, csehül állunk, ha ily emberek is tiszteletbeliek lehetnek.

Kopogó.

Május 6án tartott egyetemi közgyűlésen. 5 a választmány által ajánlott pontokat az összes ifjuság magáévá tette. S ezek kivására egy küldöttség ment b. Eötvös József cult usministerhez, — a pontok ezek voltak:

1ör. Miután a bölcsészeti karban a történet-tant egy az ifjuság bizalmát teljességgel nem bíró tanár adja elő — s miután továbbá az e mellé helyezett rendkívüli tanár a köztiszteletben álló tanár Horváth Árpád annyira el van foglalva — az oklevél-tan, magyar oknyomozó történet, s az egyetemi őrség rendezésével, — az általános történet-tant Vasvári Pál, a marczius 15ki ifjuság kegyence — adja elő.

2ör. Hogy az egyetemi ifjuság rendelkezésére egy sajtó — a budai egyetemi nyomdában mindenkor készen álljon.

3ör. Hogy a ministerium olly férfiakat ne alkalmazzon, kik a bukott burocratiai kormány emberei voltak, s így már tettelesen elveszték az egyetem bizalmát.

4er. A szigorú vizsgálatokért eddig fizetett költségtől felmentetik az ifjuság s

5ör. Azon tanárok, kik marczius 15ike előtt mindent inkább birtak, mint sem a fiatalság szeretetét s bizalmát — elbocsáttassanak.

A minister, kivéve a 4ik pontot mindegyikre tagadólag válaszolt.

E válasz előterjesztésére a választmány 6dik majusra közgyűlést hirdetett.

E közgyűlés egyik volt a leghevesebb gyűléseknek, a felcsigázott szenvedélyek — fékezhet-

lenül törtek ki a válasz hallattára — mit leginkább nevelt a minister kétkedése vajjon a küldöttség — az egyetem küldöttsége-e vagy nem.

Voltak azonban, kik lassankint visszavezették az ész korlátjai közé a feltűzött tömeget, melly sok vita után abban egyezett meg, hogy egy teljes számu, minden egyes tan-osztályt képviselő küldöttség neveztesse ki — közfelkiáltás utján — mellynek szónoka mondja meg a minister urnak, mennyire vannak felingerülve a kedélyek, s hogy a választmány nem lesz képes a felelősséget magára vállalni, azon esetre, ha ujlag tagadó felelet érkeznek s kihagyva a 2ik pontot, a másik három addig sürgezzék, még reája igenlő feleletet nem nyereznek. — Egyébiránt kijelentetett, hogy az egyetemi ifjuság semmiféle nyilvános demonstratiót nem helyesel, sőt nem fogja soha megengedni, hogy ily alacsony eljárással az egyetem eddigi becsülete s hira hemocskittassék.

A gyűlés legnagyobb elégedetlenséggel távozott — minden józan keblű polgár csak jó sikerért fohászodott, mert feltevé, hogy azon fiatalság, melly marczius 15kén daczolt a lehetendő viszállyokkal s veszedelmekkel, melly mellét bátran szegezé ki a szabadság kivívásán, bizonyosan ugyanazt teendi valahányszor önnön méltányos, sőt jogos kívánatai nem fognak meghallgatást nyerni.

De hála a magyarok nemtőjének — kívánatink ki lönek hallgatva s némelly pontokban felvilágosítottunk.

Szónokunk, Korányi Frigyes adá elő az ifjuság kívánatait s kiemelvén azon pontokat, mellyekre az egyetemi, sőt az egész marcziusi ifjuság, leginkább óhátana határozott feleletet. —

A minister felelete ez.

Ő legnagyobb gondját az egyetem reformjára kívánja fordítani, neki elhatározott szándéka meghatározni azon kört, mellyben bármely minister egy ügyben foroghat, hogy t. i. a tanár, a maga nemében független legyen, azért is ő nem fog senkit elébb alkalmazni a rendes tanárságra, míg több évi magány-tanítás által nem szerzett volna népszerűséget az illető egyén; hogy azonban valaki azon tanárhoz ne kénytelenitessék járni, kihez nincs bizalma az ifjuságnak, s hogy ne kellessék ennek elkerülésére pénzt kiadni a magánytanító fizetésére — az ily tanárok mellé, mindenkor a Status által fizetett rendkívüli tanárok fognak alkalmaztatni. A mi megnyugtatónkra azonban kijelenté, hogy csak ollyan férfiak vannak a mi szakunkban, kik mindnyájunk bizalmát bírják — a próbatételekről még bizonyost nem mondhat, hanem reményli hogy a 4 hónapi szünet alatt kidolgozandó rendszer tökéletesen ki fogja elégíteni várakozásunkat.

A május 7én tartott közgyűlés e feleleten megnyugodott — azonban elhatározá, hogy Batthyányi minister elnökhöz küldöttség menjen, mellyt megkérje, hogy a zsidó polgártársainktól elég igaztalanul, fegyverek nekik visszaszolgáltassanak! —

Talány Keresztély.

Pest, május 2.

A központi vasuti hivatalnokok m. hóban egy petitiót nyújtottak be az igazgatósághoz.

Főbb pontjai ezek:

1. Emeltesse a hivatalos nyelvvé a magyar nyelv, s a levelezések folyjanak magyarul.

2. Ne legyenek a magyarok ezutánra is ép annyi üldözésnek kitéve, mint a mennyi kedvezésekben a német, cseh, s zsidó egyének részesülnek.

3. Ne hivatassanak a magyar tisztviselők ezután is szolgáltnak, hanem adassék meg nekik a kellő hivatalnok-i czim. stb.

E petitiót a 30 magyar tisztviselő, kiknek nagyobb része quittirozott hadnagy aláírta, s a kézhöz szolgáltatást, egy a maga köréből választott deputatióra bizta.

El is ment ez Zicsihez.

A magas ur még aludt.

Végre hosszu várakozás után kijött slafrokba. S a jó reggelt-kívánás ekkép folyt bájos, szende ajkiról:

Hát mit akarnak itt?

Hallottam már. Jól van jó. Elcsapom az urakat mind. Van Budán elég elbocsátott cameralista, majd betöltöm ezekkel állomásaikat.

Még sok mást dörmögött.

A deputatio végig hallgatta e gratulatiót, s mikor bevégezte, csak arra figyelmezté az excellentiás urat, hogy ha ennek valami rosz következménye találna lenni, magának tulajdonítsa.

E gyöngéd figyelmeztetés ő magosságát kis tremába ejté, s csak nem szédülten rohant a deputatusok kezéből a kérvényt kiragadni.

Azt mondta, elküldi azt Bécsbe. És hogy a kérvény tartalma egyszersmind saját őszinte ohajtása. —

Átkozott hamarosan lehet ezeket a nagy urakat capacitalni. Marczius tizenötödiki nap, te szép esős idő, te tanítottál meg minket, miként kell nagy urat capacitalni.

Addig is Zicsi Ferencz gazdurunk maga részéről a mit tehetett tett is, t. i. meghagyta Sichrovsky és Schlesinger uraknak, hogy mátol fogva a hivatalos levél czime magyar leend, s csak a levél tartalmát leend szabad németül írni.

Oh nagyszerű reform! —

Iván.

Klauzál ministeriumában közegészségi osztály is alakítottatott orvosokból, hogy e tárgy mint kell, szinte szakértők által képviseltesse. Hogy a jelen, minden ügyeinket ujonalakító korszakban a szükség kiáltó intését felfogva a ministerium s a budapesti reformot sürgető orvosok, e részben is megveték a teendők alapját, azt mi szívünkben üdvözljük.

De ne tévesszék az osztály tagjait szemek elől, mikint rájuk nagy feladat vár. Nem kevesebb az, mint a tudománybani roppant elmaradásunkat helyrehozni, czélszerű intézetek létesítését eszközölni, orvosi rendőrséget állítani, a sülyedő orvosi rend állását megmenteni, a szegényebb osztályok közt olly sok kártevő kurozlatokat kiirtani, s gondoskodni arról, hogy a nép bizonyos szám szerint alkalmas és ügyes orvosokkal láttassék el. —

Ezenfelül van még egy, mi az osztály munkásságát nagy mértékben igényli, s mit mi a politicusok figyelmébe is ajánlunk.

És ez, kifürkészni, honnan van az, hogy a magyar faj századok óta sem szaporodott, hogy

vérünk még az utolsó békes időkben birt a handóság arányán túl emelkedni, holott a nem olly kedvező helyzetű tót, oláh stb. elemek ugy szólnak nyakunkra nőttek? Éghajlati s földfekvési viszonyok, a magyar nép sajátos életmódja vagy physical alkotása-e ennek okai?

Mi ezen kérdés megfejtését s annak alapján teendő intézkedéseket tartjuk az osztály feladatának.

Már ha ezekből kiindulva kérdezzük: megfelelnek-e az osztály tagjai ebéli várakozásunknak? Arra a budapesti orvosok igen nagy többségével, fájdalom azt kell felelnünk: nem!

A ministerium minden eddigi kinevezéseiből az tetszik ki, hogy a leomlott multtól nem bír elszakadni, s korhadt romokból akarja azon virágzó életet elővarázsolni, mely után annyira epedünk. Megvalljuk, ez igen nagy mesterség, szerencsénk, ha ennek kulcsával is bír.

A kérdéses osztály alakítását az illető minister Stáhlly volt főorvosra és Sauer tanárra bízta, azok pedig csupa jó barátokat ültették oda, hogy a megszokott régi arcok barátságosan üdvözölhessék egymást, ha a bureaubába lépnek.

Mi ugy tartjuk, rendén lett volna számos derék magyar férfiak, kik az orvosi tudomány s rendfelvirágztatásáért sokat fáradtak s ezen reformterveket is előidéztek. Ezek mellőzését mindnyájan fájjaljuk.

De lássuk a tagokat.

Stáhlly osztályfőnökké lett. Nem akarjuk e férfiu érdemeit a gyakorlati téren megtagadni, sőt tán e részbeni fényes sikere oka annak, hogy 8 évig viselt főorvosi hivatalában tudományunk és rendünk érdekeinek előmozdításában mit sem tőn. Ő nyájas, jó férfiu, szép szavak s ígéretekben kifogyhatlan; de ha szétnézünk, hol vannak 8 évi hivatalkodásának eredményei, mit sem találunk. Az pedig csak nem hihető, hogy a megbukott rendszer az ő kezeire is zsibbasztólag hatott volna.

Csak akarni kelle! Azon felül nemzetiségünk iránt sem mutatott volna valódi hazafias buzgalmat, sőt mennyiben a némelly tanulmányokat kizárólag magyarul előadatni rendelő törvényt egész marc. 15ig végre nem hajtata, annak nyíltan ellene dolgozott.

Titoknokul Réceit vette magához. Ezen egyén iránt neki különös praedilectiója van. Elősegíté őt, az egyetem jegyzőjévé, maga mellé pedig titoknokul nevezte ki.

Ha majd lelencz-örültház stb. keletkezik, Récei mindenütt jegyző vagy titkár leend.

Sauer tanár főorvos lett. Hogy tanári székét otthagyá, jele, mikint azt kedvvel nem folytató; e téren tán otthonosb leend. Neki szinte sikerült egy kedvenczét becsusztatni.

Tanácsosok lettek:

Havas, ki a reform barátai által dékánná neveztetvén, miután a phulanxba jutott, pártja elveit nyilván desavouirozta. Most ott ül a választottak közt. Lesz mindennap rendez vous. Eckstein maga sem hitte, hogy kinevezik, de tán nem is vágyott rá. Tanácsosok lettek még Wágner és Zmály tanárok és oyakorló orvosok.

Rólok általában elmondhatni, mikint a magyar orvosi irodalomban egészen ismeretlenek, nagy része nem bírja, vagy csak tökéletlenül a magyar nyelvet, mindnyájan gazdagok, s részint gyakorlat, részint tanári működésök által annyira el-

foglalják, hogy e sok fáradsággal járt hivatal, mind nélkülözhetnék, annál inkább, mivel alapos képzettségü, derék magyar orvosaink elég számmal vannak, kiknek a szerencse nem mosolyogván annyira, e hivattal rajtok segítve leendett.

És ezen pont az, mi ellen nagy indignatióval hallottunk több orvost nyilatkozni. A gazdagok, fényes hintókban járók még hivatalra emeltetnek, a szegényebb orvos, nagyobb képesség mellett is mellőztetik. Tán mert nincs sógor-komaságban valarely nagy urral? Vagy szegény öntudatában nem leselkedik magas kegyek után?

Eszünkbe jut itt a francia örök panasza és zugolódása az accapareurök ellen. És mégis az ilyen, mindent magokhoz ragadni szerető urak szaglálnak mindjárt felforgatási vágyakat.

De elég leg, en ennyi.

Elmondók ezeket rögtön, a mint a kinevezés tudomásukra jött, részint saját meggyőződésükből, részint számos ügyfelünk nyilatkozata s illetőleg felhívása után. Lehet, e részben előlegesen is még többet teszünk, miután az elégtelenség általános. Azonban, ha a kinevezett urak nagy hivatásuknak megfelelendek, mi leszünk elsők, kik őket a szenvedő emberiség s rendünk nevében őszinte örömmel üdvözlendjük. Addig is elvárjuk a tetteket, perczig sem szünve meg minden mozdulataikat éber figyelemmel kísérni.

Lapdacs.

A septemvirális tábla váltó-osztálya a status költségén minden héten öt nap ingyen eszik, iszik és sétál, két nap ingyen eszik és sétál, két nap pedig összeül s a mit aztán a lomha referanda elő ad, azt immel ámmal csak bevégzik. Itélet nélkül száz számra hever a sok concursualis és más per, de a septemvirek azért egy héten csak kétszer ülnek össze! kérjük az igazság ügy miniszterét cserditsen közibök.

F.

A Kunságból írják:

Egy nap volt Jász-Berényben rendkívüli, midőn a volt nádor utoljára oda érkezett, nagy teketoria volt ám ekkor, s a rabigába fűzött szabad Jászkun azt hitte, hogy ennek mindörökre így kelletik menni; roppant volt a költség, de nagy volt ám a sült ökör is. Oh uram irgalmazz, Szluha jut eszembe, az a Szluha t. i., mellyről, vagy kiről egy nem rég megkerült kézirat mondja, miszerint még álmában is pecsovics.

A teketoriák ideje lejárt, a vakhitparádék lassanként eltűnnek, a farizeusok meg sem hallgatnának, pedig nagyon tolakodók.

De ugy van, s minden ember hiszi (kivéve az alamuszi macskákat, a pecsovicsokat, mert ilyen van még suttyomban elég) miszerint, mióta Szentkirályi M. a Jászkun gyeplőt kezébe vette, más-ként verik ott is majd a cigányt; nem hallgatnak a hizelgő szavakra, s semmire, mert az aján-dokok ideje is lejárt, nem győz többé egy tuczet ökör sem, mert a nép szava isten szava, s midőn majd valakik hivatalaikról lemondani kényszerülnek, a nép nem fog megint a főkapitánytól való félelem miatt fejet hajtva, a főkapitány után ma-

radjanak inteni. A kedves tisztviselőt újra megteszik, a többit pedig ignorálni fogják, de nagyon.

Ilyen fura világot fognak magok élni, mert eddig olly vízben halásztak, mellyet azok az átkozott mérnökök most egyszerre lecsapoltak, s kegyelmetök vizök kiapadt, s kegyelmetek e jó pihent föld munkájához nem értvén, fájdalom, hogy az ez ideigi halászatokból foghatnak jól élni. — Nem lehet majd a jó lovakon a város jó kosztjára járkálni, hanem otthon a kuczkóban elől hátul a nyakba akasztott bundákban arról tanakodni, hogy valjon nem az átkozott „villanya“ e az oka e fura dologságoknak, mellyek a jászkun kerületre a szerencsétlenséget hozzák, mert jobb volt Szluha ideje alatt, mert akkor soha vizök ki nem apadt. Az ifju nemzedék pedig, s egy két lelkes tisztviselő, ki legtöbb üldözésben részesült, a petitiok végett azt felelék:

Nem ugy van már, mint volt régen,

Nem az a nap süt az égen.

Azért nem illik Pestre jönni, s az uj főkapitánynak még az utcán is szépet tenni; lelkemre nem láttam soha, csak tegnap, hogy némelly volt jászkun tiszt, ki bár az országgyűlésen mindig hallgatott, az utcán is masszekrirozza szegény Szentkirályit pedig mondhatom, nincs ám ő ahhoz szokva, s nem illett Jász-Berényben sem annyira tolakodónak lenni. Hiszen az a tisztelet, becsület szép dolog, de csak röviden, s egy pár szóval.

Azért uram, nem kell tolakodni!

Kunfi.

A marcziusi clubb alapszabályai.

1. A társulat neve: „marcziusi clubb.“ Alapul részvényeken.
2. A clubb célja: „a pesti 12 pont nyomán, az általános szabadság elveinek fejlesztése terjesztésére, s azoknak életbeléptetésére működni.
3. E célra használtatnak felolvasás, szabad vitatás és mind az, mit erre nézve a közgyűlési többség használatba veendőnek határozand.
4. A részvény-dij egy évre 2 pfrt, melly fél évenként két ízben előre lefizetendő.
5. A clubbnak tagja lehet mindenki, ki egy tag által ajánltatván, a választmány véleményezése mellett közgyűlés által fogadtatik, s az alapszabályokban meghatározott kötelezettségekre késznek nyilatkozik.
6. Minden tag egyenlően gyakorolhatja azon jogokat, mellyek a clubb céljából s szabályaiból önként következnek.
7. Kötelessége minden tagnak tényleges részt venni a clubb működéseiben.
8. A közgyűlés a clubbnak bel- különösen gazdasági ügyei vezetésére szükséges választmányt nevez ki. Ezen választmány legalább 20 tagból álland, bele értvén a 2 jegyző és pénztárnok is. A választmány a közgyűlés hatósága alatt álland, s ugyan azért a választmány minden tagjai egyenként s egyetemben felelősek a közgyűlésnek.
9. A választmány gondoskodik a clubb szállításáról, s egyéb anyagi szükségéről, üléseken választmányi tagok elnökölnek betűsorban, közgyűlést a választmány tagjai hirdetnek egyenként vagy egyetemben, de mind két esetben felelősség mellett.

10. A választmány ülésein határozat hozatalra, legalább 5 tag jelenléte kívántatik.

11. Közgyűlés, bármely tag kívánatára, közzöltetvén általa a tanácskozást igénylő tárgy, hirdethetik a 9 ik pontban feljogosítottak által.

12. A közgyűlések nyilvánosak. Határozathozatalra közgyűlésen 5 választmányi tagon és egy jegyzőn kívül 40 tag jelenléte szükséges. A tanácskozás alatt levő tárgy szavazatra csak úgy bocsátatik, ha megvitatás után a szavazást 10 tag kívánja. A szavazásnak eredménye csak akkor leendő, ha a tárgy mellett általános többség nyilatkozik. A kisebbségben maradt tagok a többségnek hódolni, s a többség határozata végrehajtására kezdet nyújtani kötelezettek. — Két egyenlő részre oszolván a szavazatok, a kérdést az elnöklő dönti el. —

13. Minden választás szavazat után, s csak közgyűlésen történhetik.

14. Általában mind azon jogokat, melyeket a választmányra, vagy tisztviselőkre át nem ruházott, magának tartja fel a közgyűlés.

15. Az elnöklő nyitja meg a tanácskozást, viszi a szólni kívánók sorjegyzékét, felügyel a rendre, a szavazati kérdést felteszi, s ellenjegyzzi a szavazást, és kimondja annak eredményét.

16. A jegyző minden ülésről rendes könyvet vezet, mellynek meghitelesítéséhez a jelenlévő választmányi tagok aláírása is szükséges. Ő teszi fel a petitiókat, viszi a reá bizott levelezést, mikről szinte könyvet vezetni köteles. Ő jegyzi a szavazatokat, s beírja az új tagokat.

17. A pénztárnok szedi be a részvénydíjakat nyugtató mellett, s kiadásokat csak a választmány utalványára tehet. A pénztár állapotjáról havonként számot adni köteles, s a hiányokért felelős.

18. Ki a clubb működéseiben tényleges részt venni vonakodnék, vagy a kitűzött céllal éppen ellen irányban működnék, s így árulást követne el, — a tagok sorából, — akárkinek indokolt vádemelésére közgyűlésileg elítéltetvén, kitöröltetik.

19. Alapszabályok változtatására, az öszves clubb tagjai két harmadának beleegyezése szükséges.

A „marciusi clubb“ f. é. május 8-án tartott közgyűlése határozatából közli

Fay Béla, jegyző.

April 1én levélhordók új formaruhát kaptak, és új gombokat kegyetlen sasokkal. Kapták pedig ezeket azután midőn a forradalmi választmány egy efféle sast reszelt körmökkel már a muzeumba delegált. A levélhordók azonban óvást tesznek, s azt nyilvánítják, hogy ők későbbek soha frakkban járnak, sem hogy még tovább is sasgombokat hordjanak, mert még a pecsovicsok is kigúnyolják. Igazgató ur tehát ne tessék gazdálkodni, sequestálja azokat a ficzkókat, s adasson mást helyettök. Nagyon szépen kérik általam a levélhordók.

Nyilatkozat.

Alulírtak a nálunk szellemileg is annyira elhanyagolt állapotban levő iparos osztály művelése s kiképezésére egyesülvén, az ipar-egyesület termeiben alakult „iparos társalgókon,“ esteli órákban 8 és 10 közt következő tanokból tartandunk alkalmas, életbe vágó s életszinnel fölelevenített előadásokat az iparos segédek számára, és pedig:

hétfőn Birányi István földirásból; kedden Birányi Ákos az ipar és művészet történetéből; szerdán Ney Ferencz hazai történetekből, kitérve a világtörténetre; csütörtökön Szentiványi Antal hazai törvényből; pénteken Birányi István a magyar nyelvből németek számára; szombaton Glembai Károly építészetből 2dik emeletben; ezen kívül irás, olvasás, számolás a kezdők számára hétfőn, szerdán és pénteken, a haladókéra kedden és csütörtökön a physikai teremben Glembai Károly által fog taníttatni. Végre első emeleten a nagy teremben társalgás, hírlapolvasás stb. Az előadások ma estve kezdődnek.

Minden jutalomigény nélkül, egyedül a fennemlített szent czéltől vállalkoztunk kiki az elősorolt előadásokra, meglehetősen mindenki győződve a felől, hogy a milly okvetlen üdvös hatásu kitűzött földadatunk, lelkünkben olly kész áldozatu hazafiúi buzgalom ég, elhanyagolt iparos osztályunk szellemi kiképezésére. Pest, f. 1848ik évi maj. 8.

Kassáról írják.

Folyó hó 15én egy 400 főből, ujonczokból és ügynevezett urlauberekből álló csapat összegyűjtetik, melly Olaszországba rendelve van. Ezen csapat azonban nem fog Pestnek menni, azaz a legrövidebb uton; hanem mivel a bécsi urak alkalmasint attól tartanak, hogy a fővárosiak katonáinkat honunk hataraiból kilopni nem engedendik, Lembergnek indulnak, onnan gőzkocsikou Bécsbe és onnan Olaszországba szállíttatnak. Milly sok fáradság egy nagybizodalmu ministeriumot kijátszani!

Egy nemzeti ör.

H i r d e t é s e k.

(1)

„RADICAL-LAP“

czimű politikai hírlapunkra, előfizetést hirdetünk!

Megjelenend e lap folyó év május 16án, hétfőt kivéve minden nap — egy iven. —

Előfizetési ár, félévre Budapesten házhordással boríték nélkül 6 frt. p. p. vidékre postán 8 frt. p. p. — fertály évre helyben 3 frt. 30 kr. p. p. — postán 4 frt. 30 kr. p. p. —

Hogy azonban a tisztelt olvasó közönség lapunk belbecséről minél kevesebb költséggel magának tudomást szerezhesen, — lapunkra maj. 16-ától — julius 1-ső napjáig külön előfizetést nyitunk, — helyben 1 frt. 50 kr. ral p. p. — postán 2 frt 20 kr. p. p. —

Előfizetéseket helyben Geibel könyvtár s a Kristóftéren, a vidéken pedig minden postahivatal fogad el.

Rokonszenyü elvbarátinkat közremunkálásra felhíván, tudatjuk ezuttal a közönséggel, hogy minden rendü levelezéseket „A Radical-lap szerkesztőségének“ czimezve, szinte Geibel polgártárs szives elfogadni.

Pesten, maj. 4-én 1848.

Felelős szerkesztő Mérei Mór.

Kiadó s dolgozó társ Rostli Zsigmond. (16)

(1)

A cenzurai fogságból éppen most szabadultak ki és kaphatók

Magyar Mihál

könyvtárudájában ferencziek terén 410. sz. alatt.

Sajtószabadságról

nézetei egy rabnak

borítékba füzve csak 30. kr.

Névkönyv

irta Tancsics Mihál.

Borítékba füzve csak 30. kr.

Földmívelési ipar ébresztésének egyetlen módja

Irtá Tancsics Mihál

borítékba füzve csak 10 kr.

(17)

(1)

Megjelent s Kilian és társánál egy ezüst huszárával kapható:

„Magyarország 1848“ban.

Irtá

Elefánty Ferencz.

(15)

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunasor Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**